

รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (มคอ.4)
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

1024803 การสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา
(Observation and Participation in School Practices)

2. จำนวนหน่วยกิตหรือจำนวนชั่วโมง

1 หน่วยกิต 1 (90)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต วิชาบังคับเรียนทุกสาขาวิชาในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
(หลักสูตรห้าปี)

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา/อาจารย์ที่ปรึกษาการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

อาจารย์ประจำวิชา และคณะกรรมการฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์ภาคสนามตามแผนการศึกษาของ

หลักสูตร

ภาคการศึกษาที่ 1 ชั้นปีที่ 4

7. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาปฏิบัติการภาคสนามครั้งล่าสุด

วันที่ 1 มิถุนายน 2560

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของประสบการณ์ภาคสนาม เพื่อให้นักศึกษาสามารถ

1.1 อธิบายสภาพทั่วไปของโรงเรียน ชุมชน งานในหน้าที่ครูผู้สอน งานในหน้าที่ครูประจำชั้น
งานเทคนิคการศึกษา และพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูได้

1.2 วิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน สภาพชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงเรียนกับชุมชนได้

1.3 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านงานบริหารและบริการโรงเรียน งานเทคนิคการศึกษา การ
บริหารและการจัดการงานเทคนิคการศึกษาเฉพาะด้านได้

1.4 ฝึกปฏิบัติเป็นครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนรู้หรือสนับสนุนการเรียนรู้ งานธุรการชั้นเรียน
การจัดบรรยากาศในโรงเรียนได้

1.5 แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และนำเสนอผลการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาต่อกลุ่มได้

1.6 แสดงออกถึงภาวะผู้นำ และมีจิตสาธารณะ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูในการปฏิบัติงานการสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือปรับปรุงประสบการณ์ภาคสนาม

1. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ที่ได้จากการเรียนและความรู้จากการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไปปฏิบัติร่วมกับหรือเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในงานครูประจำชั้น ครูประจำวิชา และงานในหน้าที่ครูอื่นๆ

2. เพื่อให้ให้นักศึกษามีสาระความรู้และสมรรถนะให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา/มาตรฐานคุณวุฒิระดับระดับอุดมศึกษา สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 5 ปี)

3. เพื่อดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

4. เพื่อปรับปรุงกรอบภาระงานการฝึกประสบการณ์ภาคสนามให้สอดคล้องกับการสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

หมวดที่ 3 การพัฒนาผลการเรียนรู้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 ผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) มีพฤติกรรมที่แสดงออกด้านคุณธรรม จริยธรรม สำหรับครู
- 2) สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม

1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

กำหนดให้มีวัฒนธรรมองค์กรเพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการทำงาน ส่งงาน ให้ตรงเวลา มีความซื่อสัตย์โดยต้องไม่กระทำการทุจริต เช่น คัดลอกข้อมูลของผู้อื่นโดยไม่อ้างอิง เป็นต้น นอกจากนี้อาจารย์ประจำวิชา ครูพี่เลี้ยงทุกคนต้องเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำดีทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ และใช้กิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน บูรณาการหลักคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนรู้พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

- 1) ประเมินจากการสังเกต ตรวจผลงาน และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง
- 2) ประเมินโดยผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ได้แก่ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์ประจำวิชา/ ผู้สอน/ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. ด้านความรู้

2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพรู้ และวิชาที่สอน/ วิชาเอก
- 2) มีความตระหนักรู้ในหลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการข้ามศาสตร์ และบูรณาการกับโลกความเป็นจริง
- 3) มีความเข้าใจความก้าวหน้าขององค์ความรู้เฉพาะด้านในสาขาที่จะสอนอย่างลึกซึ้งตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยต่อยอดความรู้
- 4) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่าองค์ความรู้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) จัดปฐมนิเทศก่อนออกศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม
- 2) ประชุม สัมมนา แลกเปลี่ยนประเด็นความรู้ที่จำเป็นโดยอาจารย์ประจำวิชา
- 3) ศึกษาเรียนรู้ในสถานที่จริงและลงมือปฏิบัติ

2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) พิจารณาจากความถูกต้อง ครอบคลุมของเนื้อหาสาระที่นำเสนอในสมุดบันทึกและการสัมมนา
- 2) ประเมินผลจากการส่งรายงานสรุปผลการจัดการเรียนรู้และสรุปผลงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย
- 3) ประเมินผลจากครูพี่เลี้ยง

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู งานส่งเสริมการเรียนรู้
- 2) สามารถคิดแก้ปัญหาในงานในหน้าที่ครู งานเทคนิคการศึกษา และงานที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่ครูที่มีความสลับซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์
- 3) มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิด พัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์ / ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพครูอย่างมีนวัตกรรม

3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) การศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์บริบทของโรงเรียน ชุมชน งานในหน้าที่ครู และงานเทคนิคการศึกษา วิเคราะห์กรณีศึกษา และสะท้อนความคิด การวิเคราะห์ผลงานต่าง ๆ

2) การถอดบทเรียนจากประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อใช้ในการพัฒนางานและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3) ฝึกปฏิบัติงานร่วมกับครูพี่เลี้ยง

3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินตามสภาพจริงจากผลงานและการปฏิบัติของนักศึกษา และการนำเสนอผลงาน การสัมมนา ระหว่างและหลังการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

1) มีความไวในการรับความรู้สึกของผู้อื่นด้วยความเข้าใจ และความรู้สึกเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และทางสังคม

2) มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่ม ระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์

3) มีภาวะผู้นำและผู้ติดตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

กำหนดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานที่ต้องประสานงานกับผู้อื่น หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่น หรือผู้มีประสบการณ์โดยมีความคาดหวังในผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคล

4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอผลการฝึกประสบการณ์ การสัมมนา และสังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่างๆ และการประเมินของโรงเรียน

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) มีความไวในการวิเคราะห์และเข้าใจข้อมูลสารสนเทศที่ได้รับจากผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติหรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดหรือภาษาเขียน

2) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมายและเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียนและนำเสนอ ด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต, การมีส่วนร่วม และนำเสนอโดยการประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศในหลากหลายสถานการณ์ การนำเสนอข้อมูลตามกรอบภาระงานด้วยวาจาและการเขียน และการใช้ผังกราฟิกและการใช้เทคโนโลยี

5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 1) ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอชิ้นงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือคณิตศาสตร์ และสถิติ
- 2) ประเมินจากความสามารถในการอธิบาย การอภิปรายกรณีศึกษาต่างๆ ที่มีการนำเสนอต่อชั้นเรียน
- 3) ประเมินจากการตรวจผลงานที่เกี่ยวข้อง

6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

6.1 ผลการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้

- 1) มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ รูปแบบกึ่งทางการ และรูปแบบไม่เป็นทางการ อย่างสร้างสรรค์
- 2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลายทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม
- 3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา / วิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ

6.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการจัดการเรียนรู้

- 1) การฝึกเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยงในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 2) การนิเทศจากครูพี่เลี้ยง
- 3) การฝึกปฏิบัติและสัมมนาในชั้นเรียน

6.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

- 1) ประเมินโดยครูพี่เลี้ยง
- 2) ประเมินโดยการสังเกต สัมภาษณ์นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง และตรวจชิ้นงานการเป็นผู้ช่วยครูพี่เลี้ยง
- 3) ประเมินจากการนำเสนอผลงานในการสัมมนาระหว่างและหลังการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา

หมวดที่ 4 ลักษณะและการดำเนินงาน

1. คำอธิบายรายวิชา

1024805 การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา 2(90)
(Observation and Participation in School Practices)

เตรียมความพร้อมของนักศึกษาในการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมในสถานศึกษา นักศึกษาปฏิบัติการศึกษาสังเกตสภาพทั่วไป โครงสร้างการบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน งานในหน้าที่ครูผู้สอน งานในหน้าที่ครูประจำชั้น พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ ศึกษาวิเคราะห์ลักษณะและพฤติกรรมของนักเรียน สภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารและบริการของโรงเรียน การบริหารและการจัดการงานเทคนิคเฉพาะด้าน การฝึกเป็นผู้ช่วยครูด้านการจัดการเรียนรู้ และหรือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้